

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1230. Usque Ad Annum 1248

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1764

VD18 90118049

§. 3. Universitas Parisiensis instaurata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66268](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66268)

Sæcul. XIII.
A.C. 1230.

laudat, quod suas in terras eos acci-
verit.

§. III.

Universitas Parisiensis instaurata.

Sup. Lib.
LXXIX.
F. 54.

Douboulai
to. 3. p. 138.

III. epist. 88.
89. 95. ap.
Rain. 1229.
n. 52.
Dubulai
p. 135. 136.

Scholæ Parisienses manebant desertæ: Magistri & auditores in varia dispersa loca, nisi satis sibi factum esset, non se redituros juraverant. Fratres Prædicatores occasione utendum rati, Episcopo Guilielmo, ac Ecclesiæ Parisiensis Cellario consentientibus, cathedram Theologicam domi suæ erexerunt: ad quod haud parum contulit existimatio, quam Jordanus Ordinis Præpositus Generalis collegerat, & magnus docentium, discipulorumque, qui hunc ordinem ingressi fuerant, numerus: hi enim Magistri mutatis vestibus docendi munus suspenderant potius, quam abdicaverant. Ut primum Gregorius Papa perturbationem Parisiis factam, & studiosorum discessum audiit, ut malis remedia afferrentur, illo jubente Episcopi duo Cenomanensis, ac Silvanectensis, & Archidiaconus Catalaunensis inter Regem ac Universitatem sua bona officia interposuere, ita ut hæc pro factis sibi injuriis & insultationibus satisfactionem acciperet, ac revocata Lutetiam libertate sibi a Philippo Augusto concessa frueretur. Epistolam Papa dederat 24 Novembris anno 1229. Episcopus Cenoma-

nomanensis erat Mauritius, quem anno Sæcul. XIII.
1231 Papa ad Archiepiscopatum Rotho- A. C. 1230.
magensem transtulit: Episcopus Silva-
nectensis fuit etiamnum Guerinus Philip-
pi Augusti consiliorum arbiter, 19 Aprilis
anno 1230 mortuus.

Sub idem tempus Papa Regi Ludovi-
co, ac Reginæ Blancæ ejus matri episto-
lam scripsit, cujus hoc erat initium: Re-
gnum Francicum jam diu excellit tribus
virtutibus, quæ Sanctissimæ Trinitatis
Personis peculiari quodam modo tribuun-
tur, potentia nimirum, sapientia, & bo-
nitate. Francia est potens per fortitu-
dinem virorum nobilium, sapiens per eru-
ditionem Cleri, & bona per clementiam
Principum. Verumtamen si harum qua-
litarum extremæ carent media, in vitia
degenerant: nam sine sapientia poten-
tia fit insolens, & bonitas imbecillis. Con-
cluserit Papa Regem ac Reginam adhor-
tando, ut tribus curatoribus, quos nomi-
nasset, benignas præberent aures, eo-
rumque consilia celeriter executioni da-
rent: *Ne videamini, addit, rejecisse sapien-* Duboulaï
tiam & bonitatem, sine quibus potentia du- p. 136.
rare nequit; & cum non sumus ferendo, hanc
Regno vestro gloriam demum, alia ratione ei
consulere cogamur. Scripsit etiam Gui-
lielmo ex Arvernia Episcopo Parisiensi,
acriter eum reprehendens, quod discor-
diam foveret. Is enim erat, de quo præ-
cipue

Sæcul. XIII.
A. C. 1230.
cipue Doctores Parisienses Papæ conquesti fuerant, quod ipsos cum protegere deberet, dereliquisset. Revera Episcopus, Cancellarius, & Canonici Parisienses ægre ferebant limites, quos Universitas eorum jurisdictioni volebat ponere, illamque alium in locum transferri cupiebant: etiam ejusdem instaurationi diu se opposuere.

IV. epist. 19.
apud Rain.
1229. n. 55.
Summus Pontifex rem non procedere videns, anno sequente 1230 Doctoribus Parisiensibus scripsit, ut quosdam e gremio suo ad ipsum mitterent, efficacem negotio diligentiam adhibituros. Interea Cardinalis Legatus Romanus, ac Episcopus Parisiensis in absentes edicta pœnas sacras curabant: & Archiepiscopus Senonensis in concilio provinciali sanxit, ut ii, qui abiissent, ex vi sui iurandi per biennium beneficiorum suorum fructibus privarentur; & qui non haberent aliquod, indigni, ut obtineant, declararentur, nisi intra præfixum tempus redirent. Rex quoque edicta contra illos edidit. Doctores, quos Universitas Papæ poscenti misit, erant Godefridus Pictaviensis, & Guilielmus Antisiodorensis, qui ab eo petebant præscriptum, sibi restitutum pro lege & cautione adversus ejusmodi incommoda servitutum. Tam bene rem gesserunt, ut a Papa Gregorio constitutiones acciperent ad Doctores
audi-

auditoresque Parisienses destinatas, & ^{Sæcul. XIII.}
 13 Aprilis anno 1231 scriptas, quæ sic A.C. 1231.
 inchoantur:

*Lutetia scientiarum mater est veluti Ca-
 riathsepher urbs litterarum; est officina, in
 qua sapientia elaborat metalla e venis suis
 eruta, aurum & argentum, unde Ecclesie
 ornamenta conficit, ferrum, e quo arma fa-
 bricatur sua. Ad rem veniens Papa hæc
 dat præcepta: Circa statum scholarium
 & scholarum hæc statuimus observanda, vi-
 delicet quod quilibet Cancellarius Parisien-
 sis deinceps creandus coram Episcopo, vel
 de ipsius mandato in Capitulo Parisiensi vo-
 catis ad hoc & præsentibus pro Universita-
 te scholarium duobus Magistris in sua insti-
 tutione iurabit, quod ad regimen Theologie
 ac Decretorum bona fide secundum conscien-
 tiam suam, loco & tempore, secundum sta-
 tuta civitatis, & honorem ac honestatem fa-
 cultatum ipsarum non nisi dignis licentiam
 largietur, nec admittet indignos, personarum
 & nationum acceptione submota. Antea
 vero quam quemquam licentiet infra tres men-
 ses a tempore petite licentie, tam ab omni-
 bus Magistris Theologie in civitate præsen-
 tibus, quam aliis viris honestis & litteratis,
 per quos veritas sciri possit, de vita, scien-
 tia, & facundia; nec non proposito & spe
 proficiendi, ac aliis, quæ sunt in talibus re-
 quirenda, diligenter inquirat: & inquisitio-
 ne sic facta, quid deceat, & quid expediat,
 bona*

Sæcul. XIII. *bona fide det vel neget secundum conscientiam*
A.C. 1231. *suam petenti licentiam postulatam. Magi-*
stri vero Theologiæ ac Decretorum, quando
incipient legere, præstabunt publice juramen-
tum, quod super præmissis fidele testimonium
perhibebunt. Cancellarius quoque jurabit,
quod consilia Magistrorum in malum eorum
nullatenus revelabit, Parisiensibus Canonici
libertate ac jure in incipiendo habitis in sua
manentibus firmitate. De physicis autem &
artificis ac aliis Cancellarius bona fide pro-
mittet examinare Magistros, & non nisi di-
gnos admittens, repellat indignos. Cæterum
quia ubi non est ordo, facile reperit horror,
constitutiones seu ordinationes providas fa-
ciendi de modo & hora legendi & disputan-
di, de habitu ordinato, de mortuorum exe-
quiis, nec non de bacchellariis, qui & qua ho-
ra, & quid legere debeant, ac hospitiorum
taxatione, seu etiam interdicto, & rebelles
ipsis constitutionibus seu ordinationibus per
subtractionem societatis congrue castigandi
vobis concedimus facultatem. Et si forte
vobis subtrahatur hospitiorum taxatio, aut
quod absit, vobis vel alicui vestrum injuria
vel excessus inferatur enormis, utpote mor-
tis vel membri mutilationis, nisi congrua mo-
nitio præmissa infra quindecim dies fuerit
satisfactum, liceat vobis usque ad satisfactio-
nem condignam suspendere lectiones. Et si
aliquem vestrum indebite incarcerari contige-
rit, fas sit vobis, nisi monitione præhabita
cesset

cesset injuria, statim a lectione cessare, si ta-
men id videbitis expedire.

Sæcul XIII.
A.C. 1231.

Præcipimus autem, ut Parisiensis Epi-
scopus sic delinquentium castiget excessus, quod
scholarium servetur honestas, & maleficia
non remaneant impunita: sed occasione de-
linquentium non capiantur ullatenus innocen-
tes: immo si contra quemquam suspicio fue-
rit orta probabilis, honeste detentus, idonea
cautione præstita, cessantibus carcerariorum
exactionibus dimittatur. Quodsi forte ta-
le crimen commiserit, quod incarceratione
sit opus, Episcopus in carcere culpabilem de-
tinebit, cancellario habere proprium carce-
rem penitus interdicto. Prohibemus insu-
per, ne scholaris pro contracto debito de cæ-
tero capiatur, cum hoc sit canonicis & legi-
timis sanctionibus interdictum. Sed nec E-
piscopus vel officiales ejus seu Cancellarius
pœnam pecuniarum pro excommunicationis
emenda, vel alia qualibet censura requiret:
nec Cancellarius a licentiandis Magistris ju-
ramentum, vel obedientiam seu aliam exiget
cautionem, nec aliquod emolumentum seu pro-
missionem recipiet pro licentia concedenda,
juramento superius nominato contentus. Por-
ro vacationes æstivæ non excedantur de
cætero ultra mensem, sed vacationum tempo-
re bacchellarii, si voluerint, suas continuent
lectiones. Inhibemus autem expressius, ut
scholares per civitatem armati non vadant,
& turbatores pacis & studii Universitas non
desen-

Sæcul. XIII. defendat, & illi, qui simulant se scholares, nec
A.C. 1231. tamen scholas frequentant, nec Magistrum a-
 liquem profitentur, nequaquam scholarium
 gaudeant libertate.

Ad hæc jubemus, ut Magistri artium u-
 nam lectionem de Prisciano (pro Gramma-
 tica) & unum post alium ordinarie semper
 legant, & libris illis naturalibus, qui in con-
 cilio provinciali ex certa causa prohibiti fue-
 re, Parisiis non utantur, quousque examina-
 ti fuerint, & ab omni errorum suspitione
 purgati. Sunt Aristotelis libri physico-
 rum generatim vetiti per præscriptum
 anno 1215 a Legato Roberto Cursonio,
 & in concilio quidem, ut hic docemur,
 factum. Papa vero per hanc bullam, ut
 vocant, inhibitionem Legati mitigat.

Sup. Lib.
LXXVII.
§. 39.
Launoi
Arist. fort.
c. 6.

II. ep. 25. ap.
Rain. 1228.
n. 29.

Verumtamen tres abhinc annos Gre-
 gorius Papa Doctoribus Parisiensibus per
 litteras exprobraverat, quod eorum aliqui
 vanitate inflati profanas novitates intro-
 ducerent, & sacras litteras, quæ secun-
 dum traditionem Patrum essent explican-
 dæ, ad physicam Philosophorum doctri-
 nam converterent. Hanc mundanam
 scientiam rejicere, ac Theologiam puram
 docere, nec per inventa philosophica ver-
 bum Dei mutare eos jubet. Epistola
 data est 7 Julii anno 1228. Convenien-
 ter huic inhibitioni in Constitutionibus
 anno 1231 factis ita pergit: *Magistri ve-*
ro & scholares Theologiæ in facultate, quam
pro-

*profitentur, se studeant laudabiliter exercere; Sæcul. XIII.
nec philosophos se ostentent, sed satagant fie- A.C.1231.
ri Theodocti: de illis tantum quæstionibus in
scholis disputent, quæ per libros Theologi-
cos, & Sanctorum Patrum tractatus valeant
terminari. Decernit deinde, quid facien-
dum esset bonis studiosorum, qui Parisiis
absque testamento mortem obiissent, &
indicat cautiones necessarias, ut eorum
hæredibus serventur & tradantur: quod
si nullus compareat, ad pia opera impen-
dantur. Denique Doctores & auditores
religione jurisjurandi solvit, quo se Lute-
tiam non redituros affirmaverant.*

Hinc etiam adolescenti Regi Ludovi- *Duboulai*
co scripsit epistolam, in qua dicit: *Honori* *p. 143.*
*salutique tuæ consules, si litterarum studia
Parisiis in statum pristinum restitues, &
constitutionum nostrarum executionem tibi
commendatam habebis. Igitur a te peti-
mus, ut studiosos exemplo Majorum tuo-
rum protegas, & privilegia a Rege Phi-
lippo gloriosæ memoriæ avo tuo illis con-
cessa observari cures. Habitationes a duo-
bus Doctoribus totidemque civibus æstima-
ri jube, ne studiosi eas nimium caro con-
ducere cogantur. Epistola data est 14 A-p. 145.
prilis, quam secuta fuit altera, qua Papa
Regi commendat Godefridum Pictavien-
sem, & Guilielmum Antisiodorenses, qui
Romæ universitatis causam egerant, ve-
rebanturque, ne Parisios reversi apud Re-
gem*